

Nationaal
Programma
Verduurzaming Industrie

Ruimte en vergunningen

Break out sessie 8

6 juni 2024

Maarten van Poelgeest (AEF) en Joris Taanman (EZK)

Doelen NPVI

(Nationaal Programma Verduurzaming Industrie)

- Voorspelbare en tijdige vergunningen
- Voldoende en tijdige beschikbaarheid van ruimte voor infra en industrie

Gezamenlijke opgave maatwerk en gezondheid

Gezondheidsschade

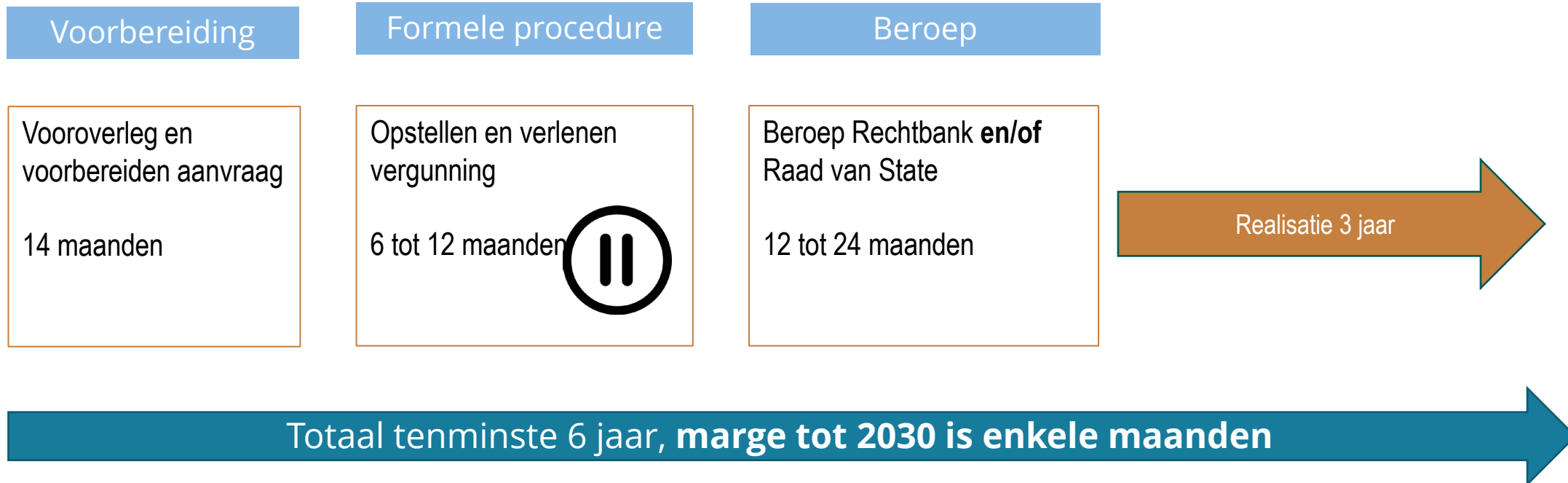
Voor schoner staal in de toekomst stoot Tata Steel de komende jaren mogelijk méér uit

Het Tata Steel-terrein in IJmuiden. De gezondheidsschade voor omwonenden is onderschat door het RIVM, zegt de nieuwe Expertgroep Gezondheid. Beeld AFP / Sem van der Wal

De komende jaren kan de gezondheidsschade die Tata Steel veroorzaakt toenemen, stelt een groep deskundigen. Sluit de vervuilende Kookgasfabriek 2 zo snel mogelijk, adviseren ze de regering.

Gewenste planning van een maatwerkvergunning

Lopende en uitgevoerde acties voor verkorten doorlooptijden

Wat zijn de knelpunten?

Wat doen we er nu aan

Buiten de poort

- a) Om een bestemming voor de ruimte te wijzigen is een **bevoegd gezag** nodig, maar dit proces duurt vaak lang en is niet formeel geregeld.
- b) Netbeheerder wil zekerheid over **grondeigendom** bij locatiekeuze. Rol van gemeenten is bepalend hierin

- a) **Handreiking** voor bevoegd gezag is gepubliceerd over rollen en keuze van RCR procedure voor elektrische infrastructuur en om sneller tot het gewenste bevoegd gezag te bepalen
- b) **Beslismodel** is ontwikkeld waarmee gemeenten en provincies een uitvoeringsstrategie kunnen maken voor grondpolitiek om sneller grond beschikbaar te krijgen voor netbeheerders

Buiten en binnen de poort

- a) Trage **besluitvormingsprocessen**.
- b) **Stikstof** belemmering bij realisatie energie-infrastructureur.
- c) Door gebrek aan **uitvoeringscapaciteit** bij regionale overheden worden ruimtelijke procedures en omgevingsvergunningen niet tijdig opgepakt
- d) RvS heeft onvoldoende capaciteit om alle beroepsprocedures op tempo af te kunnen handelen.
- e) Op Europees vlak is snellere vergunningverlening nodig voor duurzame technologie om wereldwijd te kunnen concurreren
- f) Gebrek aan processturing

- a) **Uitwerking wettelijke versnellingsopties, mee laten lopen in lopende wetgevingstrajecten (bv wet versterking regie volkshuisvesting en verzamelwet Omgevingswet, beide BZK).**
- b) Werkgroep voor programma/vrijstelling EZK, LNV en IPO, o.b.v. toekomstige stikstofreductie industrie. Resultaten Q2 '24. EZK bemiddelt afspraken voor efficiënte samenwerking tussen provincies en netbeheerders.
- c) **Expert- en capaciteitspools** voor i) ondersteuning bij ruimtelijke inpassing is operationeel, voor ii) OD expertpool voor maatwerkbedrijven
- d) Werven capaciteit lastig i.v.m. arbeidsmarkt. Vanuit EZK geen maatregelen mogelijk.
- e) EZK is betrokken bij de uitrol van de **REDIII** (Renewable Energy Directive) en de **NZIA** (Net Zero Industry Act)
- f) In 2023 zijn **clusterregisseurs** voor de industrieclusters gestart

Binnen de poort

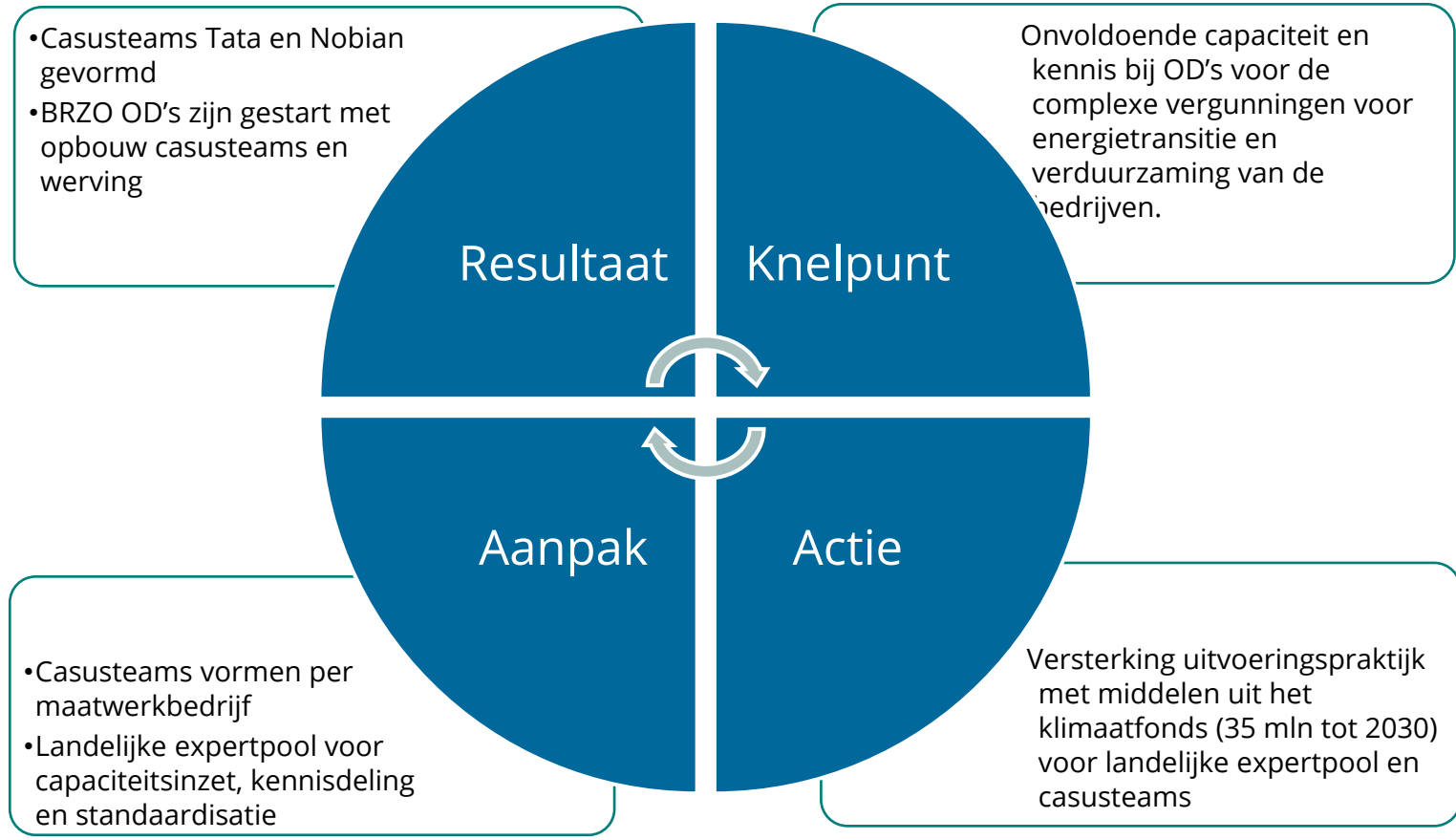
- a) **Termijn** voor uitgebreide procedure is 26 weken en wordt in de praktijk veelal niet gehaald doordat knelpunten tijdens de procedure naar boven komen; procedure wordt dan gepauzeerd
- b) **Knelpunten is doorlooptijden** van vergunningen voor maatwerkbedrijven zijn niet bekend, waardoor er geen gerichte maatwerk aanpak gedaan kan worden

- a) 1. Industrie verzoeken om hun **aanvraag** eerder en completer in te dienen en het vooroverleg [met vergunningverlener] te gebruiken voor een kortere doorlooptijd. 2. breder toepassen projectprocedure, 3. **Maatwerkafspraken** met 15-20 grootste uitstoters; onderdeel van het NPVI met afspraken over doorlooptijden
- b) Verkenning naar doorlooptijden van de vergunningen voor in 1^e instantie 3 maatwerkbedrijven om een aanpak te maken om tijdige vergunningverlening te realiseren

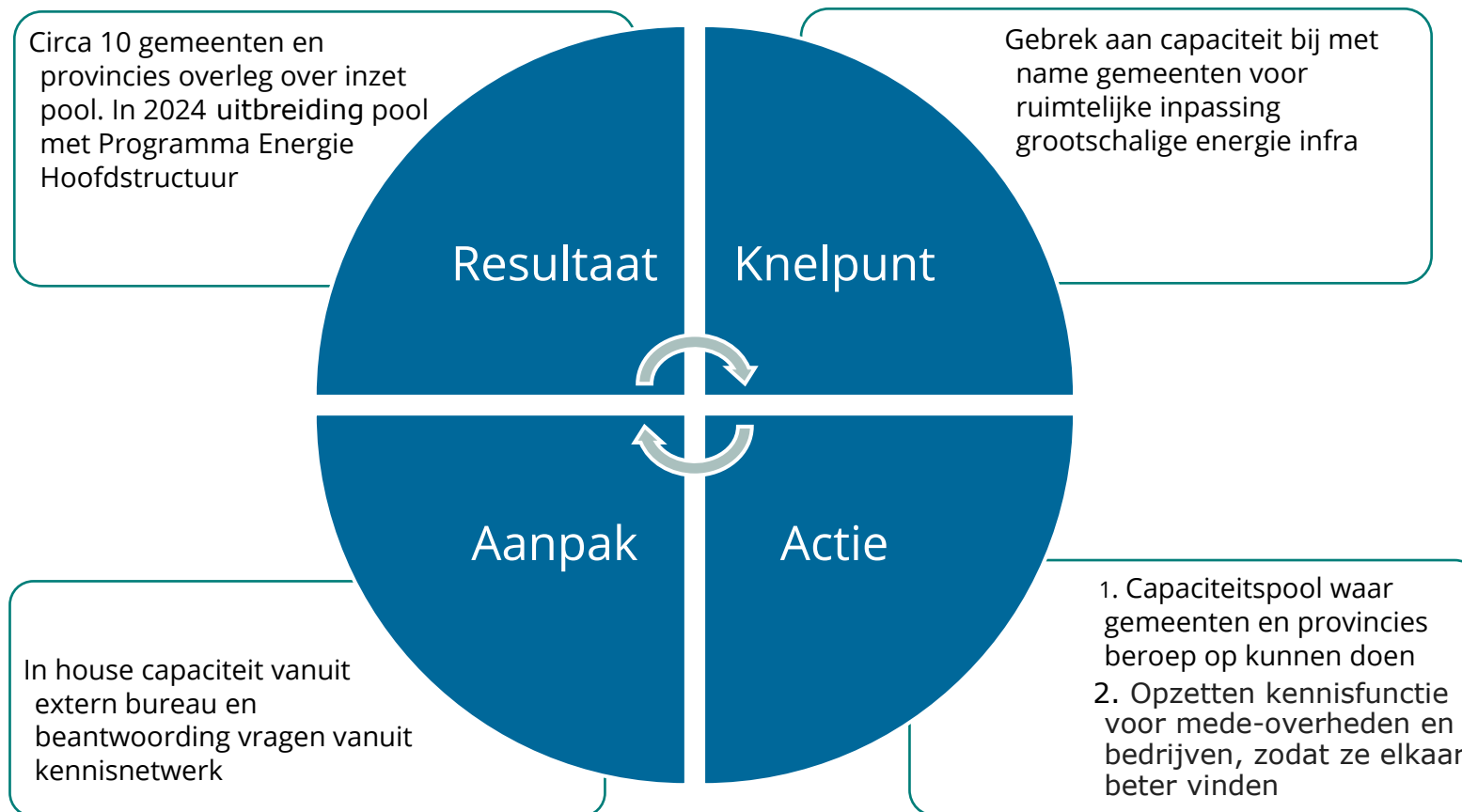
Brede aanpak om te versnellen

Optie	Doelgroep	Focus	Kanaal
Versnellingsopties Meerjarenprogramma Infra Energie en Klimaat	Provincies, netbeheerders, gemeenten	<ul style="list-style-type: none"> • Ruimtelijke inpassing • Omgevingswet • Beroepsfase • Vaker toepassen nationale projectprocedure 	Rijksoverheid.nl, maar niet alle opties separaat zichtbaar.
Prioriteringskader netuitbreidingen	Netbeheerders	Prioritering bij netbeheerders	Rijksoverheid.nl
Implementatie Renewable Energy Directive (RED III)	Provincies, netbeheerders, gemeenten	Ruimtelijke inpassing inclusief vergunningen	
Expertpool Meerjarenprogramma Energie en Klimaat (MIEK) – Programma Energiehoofdstructuur (PEH)	Provincies, gemeenten	Ruimtelijke inpassing	https://www.rvo.nl/onderwerpen/energie-systeem/energie-infrastructuur-ruimtelijke-plannen
Versnellingsopties netcongestie	Provincies, netbeheerders, gemeenten	Maatregelen mbt aanpak netcongestie	Slimmetstroom/LAN website
Versnellingsopties Nationaal Programma Verduurzaming Industrie	Industrie	Realisatie industrieprojecten	verduurzamingindustrie.nl (wordt opgezet)
Actieagenda doorloop energieprojecten	Rijk/overheden	Versnellen voorbereiding van energieprojecten	NVDE.nl
Regionale Energiestrategie (RES) expertpool	Regionale Energiestrategie (RES) regio's	Ondersteuning regionale Regionale Energiestrategie-proces	Regionale-energiestrategie.nl
Expertteam Integraal Programmeren (ETIP)	Energyboards	Energievisie / integraal programmeren	RVO.nl

Expertpool omgevingsdiensten

Capaciteits- en expertpool ruimtelijke inpassing

Pool is operationeel. Concrete inzet 2023 bij een paar overheden.

Conditie voor versnellen (of in ieder geval niet vertragen)

Netbeheerders:
uitzonderingen
worden de regel

Overheden:
risico nemen,
sneller beslissen

Governance:
onafhankelijke
procesregisseurs

1: Netbeheerders

Uitzonderingen worden de regel

- Versnellen is sterk locatie of projectgebonden
- Versnellen vraagt op basis van specifieke context om uitzonderingen
- Staat op gespannen voet met de centrale sturing binnen netbeheerders en de zucht naar standaardisatie

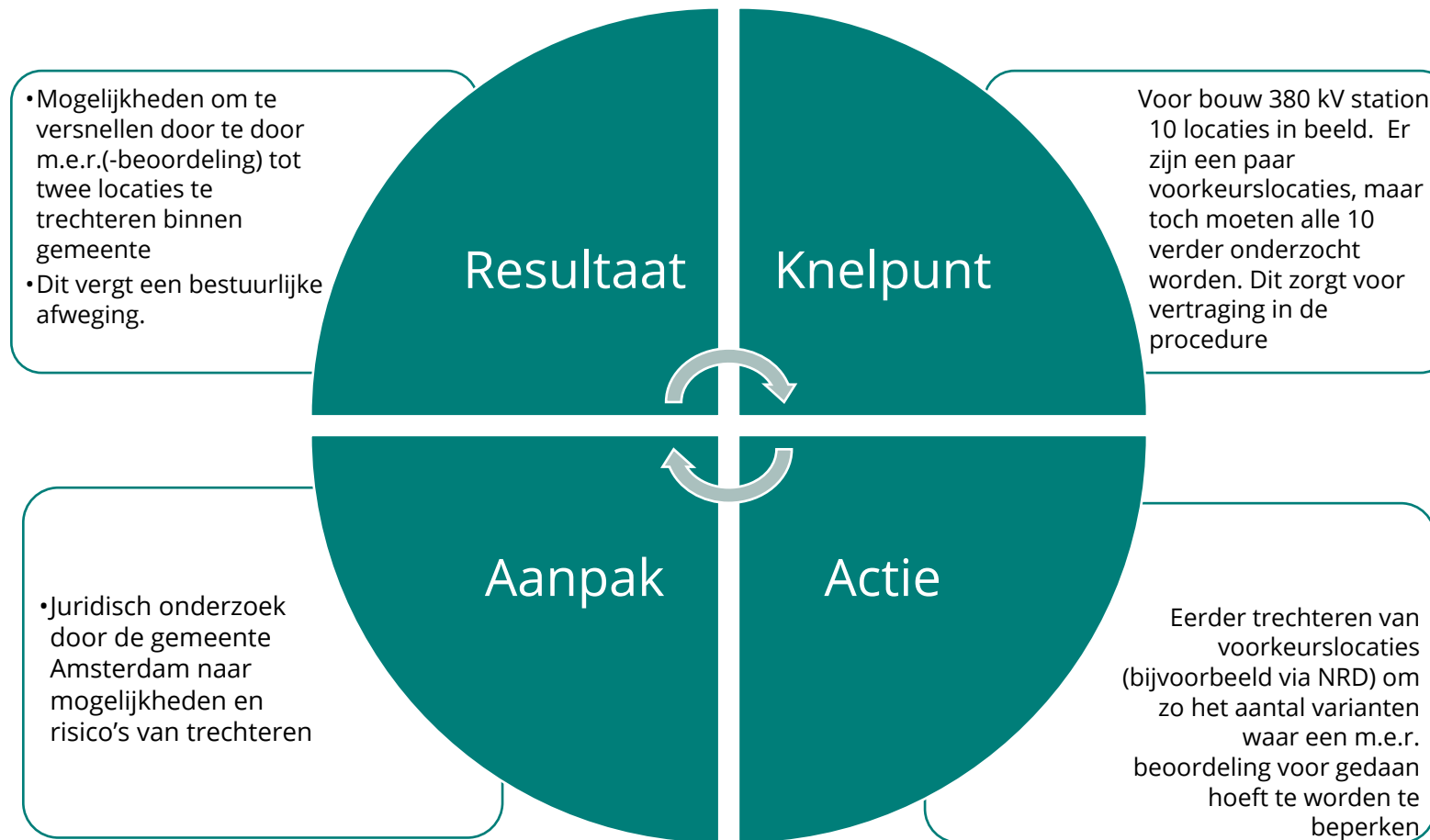
2: Overheden

- Versnellen betekent in de kern meer risico nemen
- Overheden zijn steeds meer risico avers. De minister mag nooit in problemen komen. Juridisch zekerheid voorop
- Voorbeeld: sneller trechteren bij nemen van locatiebesluiten

3: Governance

- Zowel netbeheerders als overheden moeten zich sterke onafhankelijke procesregisseurs wensen
- De procesregisseur heeft geen formeel mandaat nodig, maar wel het recht om van alles te agenderen, om beslissingen en opties voor te leggen, om zaken maximaal transparant te maken

Trechteren van locaties

Vraag: is dit een aanpak die voor meer projecten kan werken?

RUIMTELIJK BEELD PER CLUSTER

Per cluster is in beeld gebracht:

- Het economisch belang van het cluster
- De type industrie + het huidige ruimtebeslag
- De voorziene ontwikkelingen & de toekomstige ruimtebehoefte
- Ruimtelijke knelpunten

De voorziene ontwikkelingen zijn in kaart gebracht met als **zichtjaar 2030-2035**. In vervolgonderzoek wordt een uitsplitsing gemaakt **voor 2030 en 2050**.

1. Huidige omvang: huidig totaaloppervlak van het cluster dat gebruikt kan worden voor industriële activiteiten.

2. Vergeven ruimte: oppervlak dat **al is vergeven aan partijen**, door middel van (vaak langdurige) contracten.

3. Uitbreiding of krimp: geplande uitbreiding van het totaaloppervlak van het cluster (**ontwikkelen van 'greenfields'**) of geplande krimp (bijvoorbeeld door **ontwikkeling van woningbouw**).

4. PEH: extra oppervlak dat nodig is voor Programma Energie Hoofdstructuur, **energie-infrastructuur van nationaal belang**.

5. Autonome ontwikkeling: Extra ruimte die nodig is of vrijkomt **door ontwikkelingen van gevestigde partijen**. Dit omvat ook **transitieruimte**, de **extra ruimtevraag** van het gelijktijdige bestaan van het fossiele & duurzame systeem en de **ruimte die vrijkomt** door uitsfasering van fossiele activiteiten.

6. Nieuwe industrie: oppervlak nodig voor nieuwe industrie of oppervlak dat vrijkomt door vertrek van industrie, zowel grootschalig als MKB. **Dit omvat ook de grondstoffentransitie en circulaire economie**.

A

1. Huidige omvang

2. Vergeven ruimte

3. Uitbreiding of krimp

Uitgeefbare ruimte

B

4. PEH (robust & maximaal)

5. Autonome ontwikkeling

6. Nieuwe industrie

Benodigde ruimte

Uitgeefbare ruimte

Benodigde ruimte

Tekort of overschot

NB1: De beschikbare informatie is gefragmenteerd, onvolledig en niet uniform. Validatie en nader onderzoek is nodig om tot een onderbouwde ruimteclaim te komen. Met name de transitie naar circulair en de vestiging van nieuwe industrie kan tot een grote extra ruimtebehoefte leiden.

NB2: Toegevoegde waarden per cluster omvatten alle toegevoegde waarde door de regio, niet alleen van de industrie.

Stellingen

Meer ruimte voor de verduurzaming van industrie is te rechtvaardigen vanuit o.a. strategische autonomie en mag onder voorwaarden op ruimtebehoefte meer concurreren met andere sectoren?

Prioritering ruimtelijke en vergunningenprocedures voor projecten van nationaal belang. Voor welk soort projecten en hoe zou dit eruit moeten komen te zien?

Maximale termijn vergunningen van twee jaar?

Nationaal
Programma
Verduurzaming Industrie

Call to action

- Meedenken, initiëren en verkennen
- Kom op tijd met knelpunten en risico's

Op de hoogte blijven?

- 🏠 Bezoek onze website: www.verduurzamingindustrie.nl
- 🌐 Volg onze LinkedIn: [programma-verduurzaming-industrie](https://www.linkedin.com/company/programma-verduurzaming-industrie)

Direct contact opnemen

- ✉ Communicatie: NPVIcommunicatie@rvo.nl
- ✉ Programma: NPVI-Bureau@minezk.nl